

og adskillige Stænders Enkekasse i Kjøbenhavn, ved hvis Archiv den maaske endnu findes.

Allerede efter det saaledes Oplyste kan der formentlig ingen Tvivl længer være om, at Slægten Gyldenkrantz udgik paa Mandsiden med Assessor Hans Both Gyldenkrantz i 1813. Saameget sikrere tør man vel derfor antage dette Resultat, naar det slutteligen oplyses, at „*Frøken*“ Fredrikke Louise Linstow døde i Askøens Sogn ved Bergen (paa Damsgaard?) i Aaret 1788 (begr. 28 Aug. s. A.) 30 A. gl.

Organist Johan Ludvig Schweigaard.

Af Archivfuldmægtig E. A. Thomle.

Under Trykningen af de Breve og Erindringer om Professor Schweigaard, som den Afdødes Collega Professor, Dr. jur. L. M. B. Aubert i Aaret 1883 udgav under Titelen „Anton Martin Schweigaards Barndom og Ungdom“, ønskede han ogsaa at kunne meddele nogle nærmere Oplysninger om Slægten Schweigaard og sammes første Repræsentant i Norge. I denne Anledning henvendte han sig ogsaa til Meddeleren heraf, der imidlertid dengang kun saa sig istand til at give en Del sparsomme Oplysninger, der ere benyttede i det nævnte Skrift Side 217. Der var dengang hverken Tid eller Leilighed til at foretage yderligere Undersøgelser, men senere har jeg forsøgt at tilveiebringe, saavidt muligt, fuldstændige Oplysninger om Slægtens norske Stamfader og det er Resultatet af disse Undersøgelser, som nedenfor skulle meddeles. Som det vil sees er det dog ikke særdeles mange eller meget fyldige Oplysninger, som det saaledes er lykket at bringe tilveje, noget som heller ikke var at vente. Desværre har det ikke været muligt at tilveiebringe noget afgjørende Bevis for, hvorfra Slægten oprindelig skriver sig, men jeg skulde dog anse det for meget sandsynligt, at Familien er af dansk Oprindelse. Det skulde derfor være mig kjært, om der fra danske Kilder, hvilke jeg ikke har havt Leilighed til at benytte, kunde

blive meddelt saadanne supplerende Oplysninger, at dette Spørgsmaal fuldstændig kunde blive bragt paa det Rene.

Slægten Schweigaard skal, efter hvad der hidtil i Almindelighed har været antaget, være af tydsk Oprindelse, noget der dog neppe har nogen anden Støtte end Navnets tydske Skrivemaade og det Factum, at Familiens Stamfader her i Riget, Johan Ludvig Schweigaard, (Sweigaard, Sveigaard, Sveygaard, Sveiger og Schweiger), der døde i Aaret 1781 som Organist paa Kongsberg, i denne Byes Ministerialbog opgives at være født i Aaret 1719 i Kiel i Hertugdømmet Holsten, der som bekjendt endnu paa denne Tid udgjorde en Del af den danske Konges Besiddelser. Naar denne Mand først bosatte sig i Norge, vides ikke med Sikkerhed, men man fejler dog neppe meget ved at antage, at han først omkring 1750 — altsaa i en Alder af c. 30 Aar — har bosat sig i Christianssand, hvor han ogsaa et Par Aar senere — i Slutningen af Aaret 1752 — indgik Egteskab med en der bosat Kjøbmand Klastups Datter. Da han nemlig ikke findes nævnt i det under 12 December 1749 affattede Mandtal over Christianssands Indvaanere, der blev optaget i Anledning af den ved Forordningen af 4 November s. A. paabudte Prindsessestyr¹), er det neppe tvivlsomt, at han endnu ikke paa denne Tid kan være kommen til Christianssand. Den lette og stadige Forbindelse, der paa den her omhandlede Tid og endnu langt senere fandt Sted mellem det sydlige Norges Kjøbstæder, fornemmelig Byerne i Christianssands Stift, og Jylland, gjør det ogsaa i høj Grad sandsynlig, at Christianssand har været det første Sted i Norge, med hvilket den unge Fremmede er kommen i Berøring. Det er derfor saameget mindre nogen Grund til at formode, at Schweigaard tidligere skulde have været fast knyttet til noget andet Sted i vort Land. Rigtignok forekommer Navnet tidligere i Norge; saaledes tog f. Ex. en Laurits „Sweigaard“, „født i Danmark“, 1720 Borgerskab i Fredrikshald²), men det har ikke

¹) Contributionsregnskab for Christianssands By 1743—1767 i Rigsarchivet.

²) Brev fra Byfogden i Fredrikshald til Stiftamtmanden i Christiania. Chra. Stiftsarchiv (i Rigsarch.). En Borger og Mester-Bødker Johan Wilhelm

været muligt at finde den ringeste Antydning til, at Organisten har staaet i nogen Forbindelse med denne fredrikshaldske Borger eller med Byen Fredrikshald. Ligeledes skal en J. F. Schweiger i Aaret 1763 have malet et Olieportrait af Legatstifteren Thomas Angel i Throndhjem¹⁾. Det er bekjendt nok, at Borgerskabet i Christianssand fra Byens Anlæg i det 17de og gennem en stor Del af det følgende Aarhundrede stadig blev recruteret fra Danmark, navnlig fra Jylland af, hvorfra nogle af Byens talrigste og mest formuende Slægter skrev sig²⁾. Det kunde derfor paa Forhaand ligge nær at antage, at ogsaa Slægten Schweigaard muligens har haft Forbindelser med Jylland, gennem hvilke Tanken om at drage til Norge, hvor allerede saa mange Landsmænd havde fundet et Hjem, først kunde være vakt. Thi uagtet det nu med fuld Sikkerhed lader sig bevise, at Organist Schweigaard ogsaa i Virkeligheden, som Kongsbergs Ministerialbog siger, er født i Kiel, tale dog flere Omstændigheder afgjort for, at Slægten oprindelig har haft sit Hjem i Jylland. Ifølge en Meddelelsen velvilligen meddelt Udskrift af Kirkebogen blev nemlig: „Jürgen Friederich Schweigers, eines Comedianten, und seiner Frauen Christina Söhnlein Johann Ludewig“ døbt i Kiel den 26 Marts 1719. Fadderne vare Raadmændene Johan Matthias Gude, Hans Ludevig Schumacher og Mademoiselle: Dorothea Margarethe Gude³⁾. Herved er det imidlertid neppe afgjort, at Slægten Schweigaard ogsaa er af oprindelig tysk Rod. I denne Forbindelse bør det nemlig bemærkes, at man neppe tør lægge nogen Vægt paa Navnets tyske Skrivemaade i hin Kielske Kirkebog. Enhver, der har haft Anledning til at lære Ministerialbøgerne fra denne Tid nærmere at kjende, vil nemlig vide, at specielt Familienavne, der ikke engang af Vedkommende selv til enhver Tid skreves paa samme Maade, af andre vare Gjenstand for en aldeles ucon-

---

Schweiger „fra Lifland“ blev, 27 A. gl. og ugift, 23 Juli 1802 begravet paa Vaterlands Kirkegaard i Christiania. „Han blev baaret og fulgt af de Borgerlige Militaire“. (Christiania Ministerialbog.)

¹⁾ C. J. Anker og H. J. Huitfeldt-Kaas, Katalog over malede Portrætter i Norge, S. 5.

²⁾ Som f. Ex. Familierne Kierulf og Wiborg.

³⁾ Pastor Diestels Attest, dat. 12 Marts 1885.

troleret Vilkaarlighed og derfor ogsaa radbrækkedes paa de forunderligste Maader, hvilket selvfølgelig saameget lettere kunde ske, hvor vedkommende Præst eller Klokker hørte til en fremmed Nationalitet. Desværre har der ikke været Anledning til at indhente nærmere Oplysninger fra Kiel, hvor det imidlertid ikke af Kirkebogen kan erfares, at Comediant Schweiger har ladet flere Børn døbe¹⁾. Og dette er naturlig nok. Det er nemlig ikke tvivlsomt, at han maa have hørt til et omreisende Selskab, ikke alene fordi faste Theatre paa denne Tid utvivlsomt har hørt til de største Sjældenheder selv i langt større Byer end Kiel — der endnu i 1781 kun havde 7000 Indbyggere²⁾ — paa denne Tid har været, men det bestyrkes derved, at alle Barnets Faddere hørte til Byens Magistratspersonale og godtgjøres endvidere ved at Schweigaard nogle Aar senere — i 1722 — havde en Datter til Daaben — i Bergen i Norge. Thi det kan ikke være nogen Tvivl om, at den „Commedianter“ Jørgen Friderich „Schweyger“, der med sin Hustru Christine 13 Novbr. 1722 lod sin Datter Christine Susanne døbe i Bergens Domkirke³⁾, er identisk med Organisten Johan Ludvig Schweigaards ovennævnte Fader. Ogsaa dette Barns Faddere vare valgte blandt den høiere civile Embedsstand og deres Familier. Fadderne vare nemlig Lagmand Baggers Kjæreste, Borgermester Schous Kjæreste, Stiftamtmand Undal, Præsident Krog og Raadmand Schiøtte, allesammen Folk, som det maa antages, at han er kommen i Berøring med i deres Embedsforretninger. At Sønnen har været med sine Forældre i Bergen er vel utvivlsomt og Norge har vel derfor ikke været ham ganske ukjendt, da han i en modnere Alder bosatte sig i Christianssand, skjøndt det vel neppe er antageligt, at han har modtaget noget stærkt eller varigt Indtryk deraf under sit neppe langvarige Ophold der i sin Barndom. Saameget mindre kan man imidlertid af Johan Ludvig Schweigaards Fødested, der efter det Oplyste maa antages at have været rent

¹⁾ Pastor Diestels Attest, dat. 23 Mai 1885.

²⁾ J. v. Schröder u. H. Biernatski, Topographi der Herzogthümer Holstein und Lauenburg, II. S. 27.

³⁾ Meddelt af Frk. W. Brandt efter Domkirkens Ministerialbog.

tilfældigt, drage nogen som helst bindende Slutning, om hvad Landsmand Faderen egentlig har været. Derimod findes der i Jylland i det Mindste 2 Gaarde, der bære Navnet Sveigaard, nemlig i Lodbjerg Sogn i Hassing Herred i Thisted Amt paa den jyske Vesterhavskyst nordenfor Limfjorden og i Bjergager Sogn i Hads Herred i Aarhus Amt paa Jyllands Østkyst mellem Horsens og Aarhus¹⁾. Det er ikke umuligt, at en af disse Gaarde oprindeligt kan have været Slægtens Vugge, hvilket ikke alene bestyrkes derved, at Organist Schweigaard under den Tid han opholdt sig i Christianssand selv skrev sit Navn uden den tydske ch, men ogsaa vinder i Sandsynlighed ved, at han allerede ved sin første Optræden i vort Land synes fuldt fortroelig med det danske Sprog.

Som allerede omtalt er det antageligt, at Johan Ludvig Schweigaard omkring 1750 har bosat sig i Christianssand, som senere i en lang Række af Aar skulde blive hans Hjemstavn. Uden Tvivl har han fra Ungdommen af lagt sig efter Vocal- og Instrumentalmusiken, hvortil Faderens Forbindelser muligens har givet ham let Adgang. Det er nemlig neppe nogen Tvivl om, at han oprindeligt er kommen til Christianssand, for at bistaa Organisten sammesteds Gloger i hans Bestilling. Gottfried Heinrich *Gloger* var en Hanoveraner af Fødsel og havde fra sin Ungdom af hos sin Fader Orgelbygger Johan Henrik Gloger modtaget Undervisning i dette Fag. Senere havde han omtrent et Aar arbejdet hos Orgelbygger Lambert Daniel Carstensen i Kjøbenhavn og begav sig derpaa i Aaret 1738 til Norge, hvor han senere havde arbejdet som Orgelbygger og et Par Aar været Organist i Øster-Risør. Efter Christianssands Brand i 1734, ved hvilken en stor Del af Byen tillige med Kirken lagdes i Aske, blev det ham overdraget at forfærdige Orgelet til Byens nye Kirke, der var færdig og blev indviet af Biskop J. Kærup den 25 Mai 1738. Orgel fik dog Kirken først flere Aar senere og endnu i Januar 1746 var det ikke færdigt, men kort efter maa

---

¹⁾ Cfr. J. P. Trap, Statistisk-topografisk Beskrivelse af Kongeriget Danmark (2 Udg.), V. S. 156 og VI. S. 65.

dog Gloger have afleveret det nye Orgel, som han antog skulde være i fuld Stand ved Pintsetider s. A.¹⁾, da han 2 Mai 1747 af Stiftsbefalingsmand J. H. v. Barner, Biskop Kærup og Præsident Arnt Kjerulf fik Attest om, at han „i alle Maader havde opfyldt den med ham sluttede Contract“ og opført sig „som en sand kunsterfaren Orgelbygger“, hvorfor han anbefaledes til Alle, som maatte behøve hans Tjeneste²⁾. Efter at Gloger allerede forinden under 11 Marts 1746 havde erhvervet kgl. Privilegium paa at være Orgelbygger i Norge³⁾, søgte han under 9 Marts det følgende Aar Stiftsdirectionen om at erholde Exspectance paa Organisttjenesten ved Christianssands Domkirke, naar den daværende Organist Henrik With maatte afgaa ved Døden eller Tjenesten i andre Maader maatte blive ledig, idet han tilbød sig for Fremtiden paa egen Bekostning at holde Kirkens Orgel vedlige. Thi uagtet With var en meget habil Organist, var han nu gammel og svagelig. Da Gloger imidlertid paa denne Tid havde paataget sig at forfærdige et nyt Orgel i en af Bergens Kirker, hvilket Arbeide vilde medtage et Aars Tid, forpligtede han sig til, hvis With imidlertid skulde blive ude af Stand til at bestyre Organisttjenesten, under sit Fravær at besørge hans Tjeneste i Christianssands Domkirke udført ved „en habil Karl“, der da skulde oppebære den Halvdel af Organistens Løn, der ellers skulde have tilfaldt Gloger⁴⁾. Stiftsdirectionen, der i det Hele synes at være overmaade vel tilfreds med Gloger, beskikkede ham derpaa under 27 Marts s. A. til Organist med Exspectance paa Bestillingen, naar With afgik, idet den derhos udtrykkelig bestemte, at hvis „Gloger enten ved den gamle Organist Henrik Withs Død eller Svaghed selv [skulde] være andet Steds afreist til Orgelbygning, da tilholdes han herved paa sin egen Bekostning og Ansvar at forskaffe i sin Fraværelse saadan en habil Person, som vel forstaar ei alene at lege paa Orgelværket de ordinaire Kirke og Choral Psalmer, men endog forstaar Vocal

¹⁾ Cancelli-Indlæg 11 Marts 1746 og Cancelli Breve 17 Juni 1747.

²⁾ Christianssands Stiftamtmands Kopibog.

³⁾ Norske Aabne Breve og Cancelli-Indlæg.

⁴⁾ Cancellibreve 17 Juni 1747.

Musiqven, naar det fornødiges“. Denne Bestalling sendte Stiftsdirectionen under 14 April s. A. til Kongens Confirmation, idet den anførte, at Gloger kun havde havt liden Fortjeneste paa det ifølge Contracten for 1800 Rigsd. forfærdigede nye Orgel og at der ifølge denne var lovet ham en Douceur af Kirkens Midler, men at han ikke forlangte nogen saadan, hvis han kunde erholde Exspectance paa Organisttjenesten. Hvis dette blev ham nægtet, maatte han igjen forlade Landet og der var da ingen Orgelbygger i Norge, der kunde reparere Orgelet. With var desuden 65 A. gl. og henfalden til Drik¹⁾. Kongen resolverede imidlertid under 2 Mai næsteften, at Stiftsdirectionen først skulde indhente Withs Erklæring om, hvorvidt han var tilfreds med at Gloger paa de anførte Conditioner erholdt Exspectance paa Bestillingen²⁾, men allerede forinden indgav Magistraten i Christianssand under 21 April en Forestilling mod at Gloger beskikkedes, da det ifølge Byens Privilegier tilkom den — Magistraten — at kalde Organisten og Gloger desuden intet Lærebrev havde som Saadan. Ogsaa denne Forestilling blev under 9 Mai næsteften tilstillet Stiftsdirectionen, der under 26 Mai meddelte Cancelliet, at With var vel fornøiet med den trufne Ordning og at denne ved sin Ansættelse som Organist i 1702 ogsaa blev beskikket af Stiftsdirectionen, uagtet Privilegierne da vare de samme. Noget Lærebrev behøvede Gloger ikke, da han for den hele Menighed havde aflagt tilstrækkelig Prøve paa sin Dygtighed³⁾. Alle Stiftsdirectionens Bestræbelser i saa Henseende hjalp den dog formaliter taget ikke, idet Cancelliet under 17 Juni meddelte den, at det var Magistraten der efter Privilegierne havde at ansætte Organisten, men i Realiteten opnaaede derimod Stiftsdirectionen hvad den vilde, idet Cancelliet samtidig tilføiede, at det var Kongens Villie, at Magistraten havde at give Gloger Bestalling paa at succedere With. Denne kgl. Ordre, som Stiftsdirectionen naturligvis ikke undlod strax at communicere Magistraten til behagelig Efterretning, vovede den selvfølgelig ikke at være overhørig og den 20 Juli s. A.

¹⁾ Cancellibreve af 17 Juni 1747.

²⁾ l. c.

³⁾ l. c.

udfærdigede den da ogsaa Bestalling for Gloger som Organist i Christianssand med Ret til at succedere With med en Løn af Byen og Kirken stor 120 Rigsdaler aarlig, af hvilken han, saafremt han kom til at tiltræde Posten i Withs Levetid, skulde oppebære det Halve. Bestallingen confirmeredes af Kongen 25 August 1747¹⁾. With afgik allerede den 3die December s. A. ved Døden og blev begravet i Christianssand 9 s. M.²⁾, saaledes at Gloger altsaa strax maatte tiltræde sin Post som Organist ved Domkirken. Som allerede omtalt havde imidlertid Gloger paataget sig Forfærdigelsen af et Orgel til en af Bergens Kirker og det var saalangt fra, at han senere opgav denne sin Virksomhed som Orgelbygger, at den tvertimod, som det synes, optog ham mere og mere, saaledes at han vistnok meget snart ganske overlod Organisttjenesten til en Vicarius, som han selv lønede. Hvis Gloger allerede i 1747 har begivet sig til Bergen for at fuldføre det Orgel, som han allerede forinden sin Ansættelse havde paataget sig, maa han altsaa allerede paa denne Tid have haft en Vicarius til at forrette som Organist i Christianssand, hvilken dog paa denne Tid ikke godt kan have været Schweigaard, der, som tidligere anført, neppe endnu var ankommen til Norge. I Begyndelsen af Aaret 1749 heder det i alle Fald udtrykkeligt, at Gloger opholdt sig i Bergen³⁾, sandsynligvis endnu beskjæftiget med Forfærdigelse af det omtalte Orgel, og under 5 Marts 1751 afsluttede han en ny Contract, hvorved han for 200 Rgd. paatog sig Reparationen af det „i mange Aar brøstfældige Orgel“ i Stavangers Domkirke, hvilken Contract ogsaa under 13 Marts s. A. erholdt Stiftsdirectionens Approbation, uagtet den var meget misfornøiet med

¹⁾ Norske Aabne Breve og Cancelli-Indlæg 25 August 1747.

²⁾ Christianssands Ministerialbog. Henrik Christian With blev 22 Decbr. 1702 af Christianssands Stiftsdirection beskikket til Organist i Christianssand, og erholdt kgl. Confirmation paa Bestallingen 31 Marts 1703. (Norske Aabne Breve og Cancelli-Indlæg). Han efterlod sig 4 Døtre, nemlig: 1. Margrethe W., gift med Capitaine Rosenvold. 2. Inger Marie W., gift med Hofmaler Carl Fredrik Melan i Kjøbenhavn. 3. Marie W. og 4. Pernille W., begge ugifte. (Christianssands Skifteprotokol 1742—1755 (Retspr. No. 2158.) S. 309.).

³⁾ I Skiftet efter Svigermoderen, der behandledes 4 Febr. 1749. Christianssands Skifteprotokol 1742—55 (Retsprotokol No. 2158) S. 363—66.

at Gloger, uden at indhente dens Tilladelse, havde paataget sig et Arbeide, der vilde bevirke, at han i lang Tid maatte være fraværende fra Christianssand, men den gav dog slutteligen sit Samtykke dertil „siden han“ som det udtrykkelig heder „holder og lønner en Vicarium ved Organisttjenesten“¹⁾. Denne Vicar var i alle Fald paa denne Tid utvivlsomt Schweigaard, der ogsaa i Slutningen af det følgende Aar traadte i et nærmere Forhold til Gloger, idet han da indgik Egteskab med hans Svigerinde. Gloger var nemlig under 30 December 1745 bleven gift med Pernille eller Petronelle Klastrup²⁾, en ældre Søster af Schweigaards Hustru³⁾. Som Organist i Christianssand fungerede nu Schweigaard⁴⁾ stadig under Glogers hyppige og langvarige Fravær fra Byen, indtil han under 31 Decbr. 1761 af Christianssands Stiftsdirection blev beskikket til Organist ved Stavanger Domkirke efter Enkenadame Kirstine Lund, der den 12 Juli 1737 havde faaet kgl. Bestalling paa at være Organist efter sin afdøde Fader⁵⁾, men nu selv var afgaaet ved Døden⁶⁾. I den Schweigaard meddelte Bestalling heder det, at Stiftsdirectionen beskikker Schweigaard „som en Tid lang her udi Byen har boet og vi kjende og vide at være til Organist udi den Afdødes Sted bekvem“⁷⁾. Byfoged Ringholm i Stavanger og Sognepræsten sammesteds Kamstrup havde nemlig under 17 Januar s. A. ikke vidst at foreslaa nogen anden end „en sig udi Kjøbenhavn opholdende

¹⁾ Christianssands Stiftamtmands Copiebog.

²⁾ Christianssands Ministerialbog. Hun døde paa Kongsberg i Aaret 1763 (begr. 21 Decbr. s. A.) 35 A. gl. (Kongsbergs Ministerialbog.) Sandsynligvis har vel altsaa Gloger paa denne Tid havt under Reparation Kirkens Orgel der.

³⁾ Christianssands Skifteprotokol 1742—55 (Retsprotokol No. 2158) S. 363 ff.

⁴⁾ Den 18 Febr. 1752 forekommer „Monsr Svejgaard“ som Fadder i Iveland (cfr. foran S. 191).

⁵⁾ Norske Aabne Breve 1737.

⁶⁾ „Christina Lund, som fra Anno 1729 havde forrettet Organist Tjenesten her i Kirken, er i Kirken under Orgelverket ved Lectors Stoel midt i Gangen begravet Onsdag den 21 Januarii [1761] i sit Alders 46 Aar og er for hende ringed med alle Kirkens Klokker og brændende Lys paa Alteret, som hende altsammen gratis blev forunded“. (Stavanger Ministerialbog.)

⁷⁾ Norske Aabne Breve og Cancelli-Indlæg 8 Mai 1761.

Student, navnlig Nils Møller“ til Organist, men Stiftsdirectionen fandt sig imidlertid beføiet til at foretrække Schweigaard, da han „en lang Tid her udi Byen har levet og imidlertid ofte tracteret Kirkens Orgelværk for sin Svoger Gloger, som har underrettet ham tildels udi et Orgelværks og Clavesens (∴ Clavesins) Bygning . . . . ., hvilken vi vide og kjende at være ganske bekvem, saa og at han forstaar andre musikalske Instrumenter“¹⁾. Som det heraf frengaar havde Schweigaard ogsaa af Svogeren modtaget Undervisning i Orgelbygning, hvori Gloger, som det maa antages, har været ret dygtig. Som Organist i Stavanger skulde Schweigaard oppebære en aarlig Løn af 53 Rigsdaler af Kirkens Midler og 30 Rdl. af Bykassen²⁾.

Kort efter at Schweigaard, som anført, var bleven beskikket til Organist i Stavanger, maa han have begivet sig derhen for at overtage sin nye Post, thi under 16 Marts s. A. indgav han herfra følgende underdanige Ansøgning om Confirmation:

„Stormægtige, allernaadigste

Arve Konge og Herre!

Paa den af Stiftamtmanden og Biskoppen mig givne og herhos insinuerende Bestalling, at være Organist her paa Stedet, anholdes i dybeste Underdanighed om Eders Majts allernaadigste Confirmation og med dybeste Submission til Døden lever

Eders Kongelige Majts

allerunderdanigste

ringe Tjener

Johan Ludvig Sveigaard“.

Den ansøgte kgl. Confirmation blev ham derefter 8 Mai s. A. meddelt³⁾.

Som man af Ansøgningen vil se skrev Schweigaard paa denne Tid selv sit Navn uden det tyske ch, en Skrivemaade

¹⁾ Skrivelse af 31 Jan. 1761 fra Stiftsdirectionen til Sognepræst Kamstrup og Byfoged Tobiesen i Stavanger; Christianssands Stiftamtmands Copiebog.

²⁾ Stavanger Contributionsregnskab.

³⁾ Norske Aabne Breve og Cancelli-Indlæg 8 Mai 1761.

der ligeledes benyttes af Stiftsdirectionen i hans Bestalling og som i ikke liden Grad taler for, at Familienavnet er hentet fra en af de forhen nævnte jyske Gaarde. Af Andre kaldes han samtidig: Sveigaard, Sveygaard, Sveiger og — et Par Gange — Schweiger, den tydske Form af Navnet, som han ogsaa slutteligen selv — saavidt vides dog først efter at han var fraflyttet Christianssand — optog.

Det maatte naturligvis for Schweigaard være af væsentlig Interesse fremdeles at kunne forblive bosiddende i Christianssand, hvor han vistnok allerede paa denne Tid havde erhvervet sig Hus og Grund (som han ved sin Bortflyttelse fra Stedet i 1767 synes at have solgt til Raadmand i Christianssand Peder Christensen) og hvor hans Hustru havde hele sin nærmeste Slægt. Det var derfor heller ikke hans Mening, ved at begive sig til Stavanger, at tage sin faste Bolig der. Det var altfor mange Baand, der knyttede ham til Christianssand til, at han ikke skulde ønske at forblive der, hvis det kunde ske uden at han derved udsatte sig for økonomiske Tab. Og det var paa denne Tid heller ikke særdeles vanskeligt at opnaa dette. Ligesom den tidligere Organistinde i Stavanger ikke selv havde bestyret sin Post, men havde ladet sine Forretninger udføre ved en af hende dertil antagen Substitut¹⁾ og ligesom Schweigaard selv jo hidtil havde fungeret i Christianssand som Organist for Gloger, saaledes kunde der naturligvis heller Intet være til Hinder for, at ogsaa han kunde ordne sig paa en lignende Maade. Og netop paa dette Vis finder man at Schweigaard har indrettet sig, idet han lod sin Organisttjeneste i Stavanger bestyre af en Vicarius, medens han selv som hidtil forblev i Christianssand, hvor han fremdeles forrettede Tjeneste for Gloger. Han afsluttede nemlig 26 Marts 1761 — altsaa kun faa Dage efter at han havde ansøgt om kgl. Confirmation paa sin Bestalling og flere Maaneder før denne blev meddelt ham — en Contract med Christian Charisius²⁾

¹⁾ Cfr. Skrivelse fra Christianssands Stiftamtmand til Byfoged Ringholm af 30 April 1746. Stiftamtmandens Kopiebog.

²⁾ Han var en Søn af Capitaine Emanuel Junge Charisius, der 2. Oct. 1710 blev Seclieut. i 2 Thronhjemske nat. Infreg., 11 Sept. 1717 Premierl.

om at denne for en nærmere bestemt Betaling skulde forrette Organisttjenesten ved Stavangers Kirke, hvorhos der fra begge

men afgik 1727 sandsynligvis med Capitaines Character. Den 14 August 1753 blev han Tolder i Christianssand efter Generalauditeur Peter Smith, der var udnævnt til Embedet 23 April s. A., men paa Grund af Svaghed igjen maatte søge Afsked, mod at svare Cancelliraad Riises Enke 60 Rdl. aarlig Pension. Ifølge kgl. Resol. af 23 Aug. s. A. maatte han stille Caution for 2000 Rdlr. Den 14 Marts 1758 erholdt han kgl. Tilladelse til at aftræde Embedet til Sønnen og døde i Christianssand 4 Novbr. (begr. 10 Novbr.) s. A. Hans Boe var fallit. Med sin Hustru Mette Dorothea Flug, der døde i Svigersønnen Balles Hus i Christianssand 17 Juli 1777, 77 A. gl., havde han følgende Børn: 1. Peter Georg C., der fra 1752—1774 var Strandinspecteur paa Amager og Toldbetjent paa Dragø. 2. Hans Henrik C., der 24 Febr. 1744 blev Seclient i Capt. Bendix Leffelmanss Comp. af Generalmajor Ulricdals (senere Reichweins) gev. Infreg. og 14 Marts 1758 Tolder efter Faderen i Christianssand; han var Kammerraad og blev 19 Febr. 1768 const. som Amtmand i Lister og Mandals Amt under Vacansen efter afdøde Amtmand Stoud samt 1776 Tolder i Throndhjem og 20 October 1777 Justitsraad. Han døde i Throndhjem 2 Juli 1779. Han var 2 Gange gift: 1) med Cathrine Hedevig . . . . ., † i Christianssand 21 December 1776, noget over 49 Aar gl., og 2) i Throndhjem 7 October 1777 med Madame Friedlieb. 3. Anne Christine C., gift med en Heusner. 4. Esperence Tolerance C., gift i Christianssand 28 Januar 1756 (viet i Huset efter kgl. Bevilling) med Toldskriver Eskild Balle. 5. Emanuel Junge C., der 8 Decbr. 1756 blev Seclieut. reformé i 1ste Akershusiske Infreg., virkl. Seclieut. i Skedsmoske Comp. 2 Juni 1757, karact. Premierl. 22 Aug. 1759, virkl. Premierl. 25 Okt. s. A. samt Capitaine 3 Aug. 1774. Han døde 3 Mai 1781. Gift med Inger Kirstine Borse, døbt i Solums Præstegjeld 20 Decbr. 1749, † 1825, Datter af Halvor Borse og Bolette Fredrikke Monrad. Efter Mandens Død ægtede Enken 2) 17 Marts 1785 General Fredrik Grüner, født paa Gaarden Valde i Sande Præstegjeld 28 October 1728, † der 1 Mai 1797, Søn af Oberstlieut. Christian Fredrik G. og Catharina Winge. 6. Anna Sophie C., født c. 1732, † i Fredriksstad i Sept. Maaned 1782, 50 A. gl., gift 1) i Christiania 21 Aug. 1753 med Jens Johan Henrik Brunholt og 2) i Christiania 5 Juni 1765 med Regimentskvartermester, senere Generalauditeur Jens Abildgaard. 7. Christian C., født c. 1734, † i Christianssand 4 Mai 1781 46 A. gl. Organist. Gift med Anne Kirstine Wiborg, født i Christianssand 9 Aug. 1747 (døbt 14 Aug. s. A.), † der 22 Juli 1827. Datter af Jens Olsen W. og Apolone Christensdatter Beck. Hun ægtede efter Mandens Død 2) i Christianssand 30 Novbr. 1784 Bataillonskirurg Georg Frederich Heckel, om hvem se Kiær, Norges Læger, S. 165. — I første Ægteskab med Charisius havde hun kun en Datter a. Apolone C., født i Christianssand 19 Juli 1777 8. Ferdinand August C., født 28 Februar 1738, † i Arendal 25 April 1806 (begr. 1 Mai s. A.). Han var Student, blev 1764 Fuldmægtig i Vestindien, 1770 Cammererer og Pakhusforvalter paa St Croix, men maatte 1770 paa Grund af Sygdom reise tilbage til Kjøbenhavn og erholdt paa Ansøgning Afsked 14 Sept. s. A. med en aarlig Pension af 330 Rdl. og Løfte om

Sider var betinget et halvt Aars Opsigelse¹). Schweigaard forblev saaledes fremdeles rolig i Christianssand, hvor han i 1764 sees at være bosat i 13de Kvartal²). I Sept. Maaned 1765 fik han en Søsterdatter af Konen i Huset og i 1766 opføres han derfor ogsaa i Kopskatmandtallet „med Kone og et Barn over 12 Aar“³). I det sidste Aar maatte han imidlertid ganske uventet gjøre en Reise til Stavanger, idet Charisius uden iforveien i Henhold til den mellem dem afsluttede Contract at give ham $\frac{1}{2}$ Aars Opsigelse i October Maaned forlod sin Stilling i Stavanger og ankom til Christianssand, hvor han ifølge den fungerende Stiftsdirections Ordre af 30 Juni s. A. skulde betjene Organistposten³). Charisius havde nemlig allerede under 12 Mai 1760 erholdt Magistratens Bevilling paa at succedere Gloger som

---

Befordring. Han bosatte sig derpaa ved Fredriksstad i Norge, fra hvilket Sted han gjentagende Gange søgte Toldembeder, indtil han endelig 6 Marts 1793 blev Told- og Consumtionsinspecteur i Arendal. Hnn blev i Vestindien gift med Elisabeth Cooper, der døde i et af Aarene 1787—1793, Med hende havde han i 1787 8 Børn, af hvilke følgende 7 overlevede Faderen: a. Henriette Dorothea C., † i Arendal 3 Aug. 1802 (begr. 7 Aug. s. A.), 29 A. gl. Gift i Arendal 4 Marts 1802 med Organist og Stadsmusikus i Arendal Johannes Frank, † i Arendal 7 Novbr. 1732 (begr. 14 Novbr. s. A.) 55 A. gl. Han ægtede 2) i Arendal 4 Januar 1805 Karen Brinck Backer, født i Arendal 1784 (Hjemmedaaben stadfæstet 21 Mai s. A.), † der 6 Marts 1823 (begr. 13 Marts s. A.), D. af Postmester Nils B. og Elen Fredriksdatter Dahll. b. Emanuel C., der blev confirmeret 16 A. gl. i Arendal 10 Marts 1793. Var Skibsfører. e. Anne Sophie C., f. paa St^t Croix 12 Febr. 1778, confirmeret 15 A. gl. i Arendal 10 Marts 1793, † paa Sophienlund paa Tromøen 16 Juli 1840. Gift i Arendal 16 October 1800 med Skibsrheder og Trælasthanler Consul Anders Dedekam, døbt i Arendal 18 Marts 1771, † der 27 Marts 1843, Søn af Søren Dedekam og Margrethe Ellefsen. d. Ferdinanda Augusta C., f. 18 Januar 1780, confirmeret i Arendal 2 April 1797, † i Christiania 16 Januar 1849. Gift 1) Søkrigscommissaire Gabriel Hetting, 2) Slotsintendant Hans Ditlev Franciscus v. Linstow. e. Julius C., født c. 1780; Styrmand. f. Georgine Christiane C., født i Fredriksstad 1782, confirmeret i Arendal 15 A. gl. 2 April 1747; gift 1) i Arendal 25 Sept. 1800 med Apotheker Andreas Sevald Holck, † der 19 Decbr. 1811 (begr. 24 Decbr. s. A.) 46 A. gl. og 2) i Arendal 21 Januar 1813 med Mogens Moe fra Kongsberg. g. Septima C., confirmeret i Arendal 12 April 1801, † i Christiania 16 Juni 1835 i sit 51 Aar; gift med James Thomasen paa Torp i Skjeberg.

¹) Christianssands Bythingsprotokol for 1766 (Retsp. No. 2143.) S. 377.

²) Contributionsregnskab for Christianssand 1743—67.

³) Christianssands Bythingsprotokol for 1766. (Retsp. No. 2143.) S. 377.

Organist i Christianssand og søgte strax om at erholde kgl. Confirmation herpaa, men dette lykkedes ham dog ikke, idet Kongen under 21 Juni s. A. resolverede „udsættes til Vacance sker“¹⁾. Da han saaledes ingen Sikkerhed havde for efter Glogers Afgang ogsaa i Virkeligheden at erholde hans Post og han i alle Fald, saalænge Gloger var i Bestillingen, maatte se at faa sig et andet Levebrød, indgik han i 1761 med Schweigaard den oven omhandlede Contract om at fungere som Organist ved Stavangers Domkirke i hans Sted. Af hvilken Grund Stiftsdirectionen har fundet det nødvendigt at paalægge Charisius nu at overtage Functionen som Organist ved Christianssands Domkirke vides ikke. Om det har været Misnøie med Schweigaard eller andre Omstændigheder, der muligens har stauet i Forbindelse med den af Gloger drevne Virksomhed som Orgelbygger kan ikke med Sikkerhed afgjøres. At Gloger har været en ret dygtig Orgelbygger er der neppe tilstrækkelig Grund til at betvivle, derimod synes han i alle Fald senere ikke at have taget det saa nøie med at opfylde de Forpligtelser, som han havde paataget sig. Han har vistnok trods sin Dygtighed været en fra Characterens Side mindre paalidelig og retskaffen Person. Saaledes blev han i 1764 belagt med Arrest af Greven af Wedel-Jarlsberg, fordi han havde paataget sig Forfærdigelsen af et Orgel i Sems Kirke, men forlod Stedet før Arbeidet var færdigt, efter at have oppebaaret hele den omcontraherede Betaling for sit Arbeide²⁾. Og det samme var Tilfældet med Reparationen af et Orgel i Frue Kirke i Throndhjem³⁾. Da han i denne Anledning efter Anmodning fra Stiftamtmanden i Throndhjem eftersøgte for at belægges med Arrest, opholdt han sig i Arendal, sandsynlig ogsaa her beskæftiget med Arbeide ved Kirkens Orgel. Da man imidlertid kom for at hente ham, havde han i største Skyndsomhed forladt Byen uden at efterlade sig nogensomhelst Eiendom af Værdi. Ja det synes endog som han har været mistænkt for at have havt nogen Del i Organistens Død i Arendal. Denne var nemlig

---

¹⁾ Christianssands Stiftamtmands Copiebog.

²⁾ Christianssands Stiftamtmands Copiebog.

afgaaet ved Døden efter at han samme Dag havde været i Selskab med Gloger og en tredie Person og i deres Selskab nydt en Kop Kaffe. Strax efter var det at Gloger som omtalt forsvandt¹⁾. Men hvilken Mistanke man end i saa Henseende nærede, kan den neppe have været grundet, da Gloger forblev i sin Stilling, indtil han under 30 Juni 1769 fra 1 Januar s. A. at regne afstod Organisttjenesten ved Christianssands Domkirke til Charisius mod 600 Rdl., paa hvilken Accord han erholdt kgl. Confirmation den 27 October s. A.²⁾. Det tør dog muligens have været Tilfældet, at Stiftsdirectionen ogsaa kan have været misfornøiet med Schweigaard, thi det heder i 1768 at Orgelet i Christianssands Domkirke manglede en hel Del — 511 — Piber samt i øvrigt tiltrængte Reparation, hvilken Gloger ifølge sin Bestalling var forpligtet til at udføre³⁾. Hvad nu end Grunden kan have været til Stiftsdirectionens Forlangende om at Charisius skulde overtage Organisttjenesten i Christianssand, maatte i ethvert Fald Schweigaard, der var forpligtet til at sørge for Organisttjenestens forsvarlige Udførelse i Stavanger, strax begive sig did for at træffe en i alle Fald midlertidig Ordning. Selv overtog han neppe sin Post her. Det heder ogsaa i en Skrivelse af 13 Februar 1768 fra Provst Arentz i Stavanger til Biskoppen i Christianssands Stift, at „den Person ved Navn Bentzen, forhen Organist ved Korskirken i Bergen, som her ad interim var antaget, var et uroligt Hoved, som man itide maatte se at skille sig med“⁴⁾. Schweigaard lod derefter den 30 Juni 1766 Charisius beskikke til atter igjen at tiltræde sin Stilling i Stavanger, og da denne bestemt vægrede sig herfor, anlagde han ved Stævning af 7 Juli s. A. Sag mod ham, der incammeredes den 15 næstefter ved Christianssands Bything⁵⁾. Ved Byfogdens Dom af 22 August s. A. blev derefter Charisius dømt til at holde sig Contracten efterrettelig og igjen begive sig til Stavanger for at

¹⁾ Christianssands Stiftamtmands Copiebog.

²⁾ Norske Aabne Breve og Cancelli-Indlæg.

³⁾ Christianssands Bythingsprotokol for 1768 (Retspr. No. 2143).

⁴⁾ Indkomne Skrivelser til Biskopen i Christianssands Stift 1743—1772 i Christianssands Bispearchiv.

⁵⁾ Christianssands Bythingsprotokol for 1766 (Retspr. No. 2143) S. 377.

overtage Organisttjenesten sammesteds, indtil han efter ifølge Contracten at have givet Schweigaard lovlig Opsigelse kunde fra-træde Samme, hvorhos han i Procesomkostninger blev dømt til at betale 6 Rigsdaler¹⁾). Som rimelig var Schweigaard ikke her-ved skadesløs og han anlagde derfor kort efter en ny Sag mod Charisius for at erholde sine Reiseudgifter til Stavanger erstattede, men herfor frikjendtes — mærkelig nok — Charisius ganske ved Byfogdens Dom af 20 October 1766²⁾). Sandsynligvis har den ovennævnte Dom ikke gavnet Schweigaard synderligt, thi han søgte 1767 om at erholde en kgl. Ordre til Charisius om paany at begive sig tilbage til Stavanger, men ved Stiftets Skrivelse af 6 Juni 1767 blev det ham meddelt, at Cancelliet under 2 April næstfør havde resolveret: „forbliver ved Lands Lov og Ret“³⁾, og Charisius forblev derfor vistnok siden i Christianssand, indtil han i 1769 afløste Gloger som virkelig Organist der. Sagen havde vistnok ogsaa for Schweigaard mindre Betydning. Thi da Charisius havde Exspectance paa Embedet efter Gloger, der sandsynligvis senere har været halv nødsaget til at overdrage Bestillingen til ham, noget som Schweigaard let maa kunne have indseet snart maatte blive Tilfældet, har han vel forstaaet, at han i ethvert Fald snart blev nødt til alligevel at se sig om efter paa nyt at komme i anden Virksomhed. Hertil frembød der sig ogsaa netop paa denne Tid en god Anledning, idet Organist-posten ved Kongsbergs Kirke netop paa denne Tid var bleven ledig efter Organist Nicolai Clausen, der var bleven ansat som Factor ved de kgl. Silke- og Uldfabrikker paa Kongsberg. Det kunde jo synes naturligt at Schweigaard selv havde overtaget sin Post i Stavanger, men det har formodentlig af flere Grunde været ham behageligere at komme til Kongsberg. En ydre Anledning hertil kan muligens have været, at han paa Kongsberg allerede tid-ligere havde en Svoger bosat. En ældre Søster af hans Hustru, Mette Kirstine Klastrup, var nemlig allerede 5 Sept. 1737 bleven

---

¹⁾ Christianssands Bythingsprotokol for 1766. l. c.

²⁾ Christianssands Bythingsprotokol for 1766 (Retspr. No. 2143) S. 547.

³⁾ Christianssands Stiftamtmands Copiebog.

gift med Kleinsmed Christian Jørgenssøn Høg paa Kongsberg¹⁾ og det maa have været deres Datter, der som forhen ondtalt havde været i Schweigaards Hus. Væsentligere var det utvivlsoomt, at Organistposten paa Kongsberg var bedre aflagt end Stillingen som Organist ved Stavanger Domkirke. Under hvilken Dato Schweigaards Bestalling som Organist paa Kongsberg blev udfærdiget, vides ikke. Uden Tvivl skeede det i Slutten af Juli Maaned eller snarere i de første Dage af August 1767. Den 8de August var han i alle Fald allerede beskikket, thi under denne Dato tilskrev nemlig Christianssands Stiftsdirection ham og lykønskede ham med Ansættelsen, idet den samtidig bad ham om at tilbagesende den ham meddelte Bestalling som Organist i Stavanger²⁾. Schweigaard var uden Tvivl allerede da med sin Hustru fraflyttet Christianssand, thi han nævnes ikke i Kopskatmandtallet for denne By for 1767, der er affattet 1 Januar s. A., ligesom han ikke heller findes anført blandt de derfra i 1766 og 1767 udflyttede, men da Listen over disse netop mangle for Januar Maaned 1767³⁾, er det vel sandsynligt at han allerede paa denne Tid har forladt Christianssand. Først i November Maaned s. A. findes han opført blandt de til Kongsberg indflyttede⁴⁾, og har derfor sandsynligvis i Mellemtiden opholdt sig i Christiania for der personlig at virke for sin Ansættelse. Han maa dog allerede tidligere have været et kortere Ophold paa Kongsberg, da han allerede under 30 Sept. s. A. skal have udfærdiget Kvittering til Faktor Clausen om at have modtaget Orgelet i Kongsberg Kirke⁵⁾, hvilket vel tillige vil sige at han fra denne Tid selv har overtaget sin Post som Organist der. Formodentlig har han dog først senere i Novbr. Maaned taget fast Bolig paa Stedet.

Efter at Schweigaard var tilflyttet Kongsberg vides der ikke

---

¹⁾ Christianssands Ministerialbog. Han kaldes senere Leverandeur paa Kongsberg. Christianssands Skifteprotokol 1750—60 (Retsprotokol 2139), S. 160 f.

²⁾ Christianssands Stiftamtmands Copiebog.

³⁾ Contributionsregnskabet for Christianssands By 1743—1767.

⁴⁾ Contributionsregnskabet for Bergstaden Kongsberg.

⁵⁾ L. M. B. Aubert, Anton Martin Schweigaards Barndom og Ungdom, S. 217.

meget om han. Ved Skjøde af 3 Juni 1775, thinglæst 16 Decbr. s. A., købte han her af Torkel Tandberg et toetages Hus med Bryggerhus og en liden Urtehaage, der paa Skiftet efter hans Død værdsattes for 250 Rdl. Foruden Opfyldelsen af sine Embedspligter, synes han tillige at have virket som Forfærdiger af musikalske Instrumenter. Thi i hans Bo fandtes ved hans Død forskjelligt derhen hørende Værktøi og forskjellige Slags musikalske Instrumenter ligesom Boet ogsaa havde tilgode en mindre Sum hos Byens musikalske Selskab for et Clavesin. Han forandrede her, som allerede nævnt, formodentlig som Følge af den Udbredelse det tyske Sprog havde blandt de mange tyske Bergfolk, Familienavnets Skrivemaade til Schweiger. Kort efter sin Ankomst mistede han sin Hustru, med hvem han ingen Børn havde, men kort efter indgik han paany Egteskab med en Enke, der bragte ham i alle Fald en Steddatter og med hvem han ogsaa selv fik flere Børn. Om disse og deres Efter-slægt henvises til den nærværende Skildring vedføjede Stamtavle. Efter i omtrent 12 Aar at have virket som Organist paa Kongsberg, døde Schweigaard i Aaret 1781 og blev begravet 27 April s. A. 62 A. 27 D. gl.¹⁾ Skiftet efter ham begyndte 30 April 1781 og sluttedes 11 Juli 1782. Naar det andet Steds siges at han døde 1 April 1781, da kan dette neppe være ganske correct. Thi ikke blot var det ganske undtagelsesvis at et Lig kunde blive staaende omtrent 4 Uger over Jorden inden det blev begravet, hvortil der i ethvert Fald krævedes Bevilling, som ikke vides at være erhvervet, men den angivne Datum vil heller ikke godt kunne komme i Overensstemmelse med Daabsdatoen den 26 Marts 1719. Skulde Schweigaard nemlig, som angivet, være død den 1 April 1781, maatte han være født den 4 eller 5 Marts 1719, men det synes i saa Fald lidet rimeligt, at han først skulde være bleven døbt over 20 Dage efter Fødselen. Den almindelige Regel var nemlig paa denne Tid, at Daaben foregik den første Søndag efter at Barnet var kommen til Verden og ganske undtagelsesvis senere end 8 Dage derefter. Thi vistnok

---

¹⁾ Kongsbergs Ministerialbog.

havde man ogsaa paa denne Tid Hjemmedaab, men det var dog her ogsaa Regelen at denne skulde bekræftes i Kirken, saasnart det paa nogen Maade kunde ske. At Schweigaard ikke har været hjemmedøbt kan man vistnok være ganske sikker paa; thi hvor slet end Ministerialbøgerne paa denne Tid i mange Henseender kunne være førte, vil det vistnok meget sjælden findes, at man ikke af Tilførselen i samme vil kunne se, om det er Confirmation af en allerede stedfunden Hjemmedaab der er foregaaet eller ei. Men den i Kirkebogen ved Schweigaards Daab skeede Tilførsel giver ingensomhelst Grund til at antage, at han tidligere skulde have været hjemmedøbt. Sandsynligvis beroer det blot paa en Feilskrift at Dødsdagen er bleven sat til den 1ste April istedetfor til den 21 April, der vil passe langt bedre. Antages det nemlig at Organisten er død denne Dag, vilde han efter den i Kongsbergs Ministerialbog angivne Alder være født den 24 eller 25 Marts 1719. Han vilde da være begravet 6 Dage efter Dødsfaldet, hvilket passer særdeles godt, men rigtignok døbt allerede den følgende eller 2 Dage efter Fødselen, hvilket man maaske vil finde paafaldende. Den 26 Marts 1719 var imidlertid netop en Søndag og det er derfor meget sandsynligt, at Daaben kan have fundet Sted et Par Dage efter Fødselen. Schweigaard var — som allerede nævnt — 2 Gange gift; 1ste Gang ægtede han 14 Novbr. 1752 i Christianssand Laurette eller Laurentse Klastrup¹⁾, der var født i Aaret 1724²⁾, uden Tvivl i Christianssand, hvor Faderen Nils Larsen Klastrup var en af Byens mindre Handelsmænd. Moderen hed Inger Pedersdatter Schaarup. Nils Klastrup var uden Tvivl en Jyde af Fødsel og skrev sig sandsynligvis fra en af de to Landsbyer af dette Navn, der laa i det nordlige Jylland. Han døde i Christianssand 9 Oct. 1755³⁾. Moderen Inger Pedersdatter Schaarup, der

---

¹⁾ Christianssands Ministerialbog.

²⁾ Paa Skiftet 4 Februar 1749 efter Moderen angives hun nemlig at være 24 Aar gl. Christianssands Skifteprotokol 1742—1755 (Retsprotokol No. 2158) S. 363 ff.

³⁾ Christianssands Skifteprotokol 1750—1760 (Retsprotokol No. 2159) S. 160 f. — Efter sin 1ste Hustru Inger Pedersdatter Schaarups Død ægtede Nils

Stamtavle

over

Familien Schweigaard.

Jürgen Friederich Schweiger, Skuespiller. * Christina . . . . .

Johan Ludvig Schweigaard, døbt i Kiel 26 Marts 1719, begr. paa Kongsberg 27 April 1781. Organist. * 1) i Christianssand 14 Novbr. 1752 med Laurette Klastrup, født i Christianssand 1724, begr. paa Kongsberg 22 Novbr. 1769, D. af Kjøbmand Nils Larsen Klastrup og Inger Pedersdatter Schaarup. U. B. 2) paa Kongsberg 30 Mai 1770 med Alhed Kjerbo, døbt paa Kongsberg 21 Mai 1738, † i Kragerø 13 Juni 1813, D. af Procurator Nils Kjerbo og Margrethe Schouberg. 3 Børn.

Christine Susanne Schweigaard, døbt i Bergens Domkirke 13 Novbr. 1722, † . . . . .

Jørgen Fredrik Schweigaard, født paa Kongsberg 4 Marts 1771 (døbt 12 Marts s. A.), † i Kragerø 13 Januar 1818 (begr. 19 s. M.). Han opholdt sig først en Tid hos en Holst i Holmestrand (Drammen?), kom senere til Fredrikshald og derfra som Fuldmægtig til Kjøbmand Peder Knoph i Kragerø og senere hos Svigermoderen, opholdt sig senere en Tid hos en af dennes Handelsvenner i Holland, Schurmann (hvis Datter senere blev gift med Pastor Koeppen) og etablerede 1811 en Krambodhandel i Kragerø. * i Kragerø 21 Marts 1804 med Johanne Marie Dahll, født i Kragerø 10 Mai 1785 (døbt 13 Mai s. A.), † der 16 April 1818 (begr. 23 s. M.), D. af Skibsrunder og Kjøbmand Tellef Dahll og Else Cathrine Heegaard Rendtler.

Christine Susanne Schweigaard, døbt paa Kongsberg 13 Mai 1773, † i Kragerø 18 Novbr. 1813; * i Kragerø 12 Juni 1812 (ifølge Bevilling viet i Huset) med Seilmager, senere Handelsmand Poul Alsing, født i Kragerø 29 Marts 1786 (døbt 5 April s. A.), † der 13 Decbr. 1837, Søn af Lorents Christian Alsing og Anne Cathrine Bjørn. 1 Søn.

Johan Ludvig Schweigaard, døbt paa Kongsberg 30 Novbr. 1775, † ved Skibet „Aliances“ Forlis ved den norske Kyst 1821. Han var i 1801 Bergarbejder paa Kongsberg, ansat som „Hauer“ (=: Minearbejder) ved Dronning Mariane Julianes Grube med 58 Rdl. 48 Sk. i aarlig Løn. Ifølge Rescript af 10 Juli 1805 blev han tilligemed de øvrige Arbejdere ved Sølvverkets Nedlæggelse afskedigede med 2 Aars Løn. Flyttede derefter til Kragerø, hvorfra han foer som Sømand. * paa Kongsberg 16 October 1801 med Marthe Christine Seierstad, døbt paa Kongsberg 10 Novbr. 1774, † i Kragerø 28 Decbr. 1840, D. af Ole Arnesen Seierstad og Syrene Syvertsatter Wael. 7 Børn.

Johanne Cathrine S., f. i Kragerø 19. Jan. 1805 (hjemmedøbt 28 Jan. og Daaben stadfæstet i Kirken 27 Febr. s. A.), † der 24 Juni 1869. * i Kragerø 30 Juli 1835 med Kjøbmand Halvor Arnesen Stub, født i Skien 21 Novbr. 1807, † i Kragerø 20 Novbr. 1871 Søn af Skipper Samuel Stub og Anne Cathrine Rendtler. 3 Børn.

Tellef Dahll Schweigaard, født i Kragerø 7 Aug. 1806 (hjemmedøbt 13 Aug. og Daaben stadfæstet i Kirken 23 Sept. s. A.), † der 27 Mai 1886. Kjøbmand og Skibsrunder i Kragerø. * i Kragerø 5 Januar 1837 med Marie Margrethe Rømer, født i Kragerø 25 October 1814 (døbt 2 Decbr. s. A.), Datter af Kjøbmand Abraham Georg Rømer og Maria Magdalena Heuch.

Anton Martin[us] Schweigaard, født i Kragerø 11 April 1808 (døbt 26 April s. A.), † i Christiania 1 Februar 1870. Professor i Lovkyndighed, Statsøkonomi og Statistik ved Christiania Universitet, Dr. jur., Stk. St. O. O. m. m. * i Kragerø 24 Sept. 1835 med Caroline Magnine Homann, født i Kragerø 27 Mai 1814 (døbt 9 Sept. s. A.), † i Christiania 28 Jan. 1870, D. af Distriktslæge Christian Horrebø H. og Boel Cathrine Bjørn. 1 Søn.

Ludvig Christian Schweigaard, født i Kragerø 10 Januar 1810 (døbt 14 Febr. s. A.), † paa Jomfruland Fyr 19 Juni 1881. Var først Skibsfører og blev 1858 Fyrforvalter paa Jomfrulands Fyr ved Kragerø. * i Kragerø 6 Decbr. 1838 med Antoni Johanne Smith, født paa Gaarden Herstrøm ved Drammen 20 Oct. 1815, D. af Byfoged i Kragerø Peder Høeg S. og Johanne Cecilia v. Schlanbusch. 6 Børn.

Frederik Dahll S., født i Kragerø 21 Aug. 1815 (hjemmedøbt 29 s. M.) og † i Kragerø 18 Sept. 1815 (begr. 23 s. M.) 4 Uger gl.

Johan Ludvig S., døbt paa Kongsberg 27 Januar 1802, confirmeret i Kragerø 15 Marts 1818, † 1821 ved Skibet „Aliances“ Forlis ved den norske Kyst. Ugift. Sømand.

Alet Margrethe S., hjemmedøbt og Daaben stadfæstet i Kongsberg Kirke 3 Decbr. 1803, † paa Furuholmen i Skaatø 11 Januar 1856. * i Kragerø 3 Mai 1828 med Matros Erik Johannesen, født paa Langø i Skaatø Sogn ved Kragerø 1804 (døbt 1 Jan. 1805), † paa Furuholmen i Skaatø 3 Febr. 1868, S. af Johannes Larsen og Anna Eriksdatter. 7 Børn.

Olea Marie S., døbt paa Kongsberg 14 Decbr. 1805, begr. der 16 October 1806.

Johanne Marie S., født i Kragerø 23 Marts 1807 (døbt 13 April s. A.), † . . . . . * i Kragerø 4 Decbr. 1829 med Skibsfører John Sørensen, født i Kragerø 23 Juni 1805, S. af Toldrøiert Søren Olsen Kalstad og Maren Johnsdatter. Udvandret til Amerika. 4 Børn.

Olette Severine S., født i Kragerø 4 Januar 1811 (døbt 6 Marts s. A.), † der 19 Febr. 1873. * i Kragerø 25 April 1834 med Murmester Ole Østensen, født i HoldensPræstegjeld 22 Decbr. 1809, † i Tvedestrand 17 April 1867 (begr. 22 s. M.), Søn af Østen Olsen og Inger Stensdatter. 9 Børn.

Maren Christine S., født i Kragerø 19 Januar 1813 (døbt 27 Febr. s. A.) † der 1 Novbr. 1843. * i Kragerø 6 Decbr. 1839 med Fragtemand Tobias Olsen, født i Kragerø 5 August 1812, † i Christiania 30 August 1866, S. af Matros Ole Tobiasen og Ingeborg Marie Olsdatter. 1 Søn.

Christine Susanne S., født i Kragerø 18 Aug. 1816 (døbt 10 Oct. s. A.). Lever i Kragerø. * i Kragerø 25 Mai 1841 med Styrmand Knud Olsen, født i Kragerø 18 Juni 1815, † 1852 ved Forlis med Brig. „Courer“, S. af Matros Ole Tobiasen og Ingeborg Marie Olsdatter. 4 Børn.

Abraham Georg Rømer S., født i Kragerø 9 Febr. 1839. Kjøbmand i Kragerø. * i Kragerø 10 August 1873 med Claudia Thomsen, født i Kragerø 25 Juli 1851, D. af Skibsrunder Thomas Thomsen og Birthe Martine Olea Debes.

Jørgen Fredrik S., født i Kragerø 22 Decbr. 1842, † der 12 April 1857. * i Kragerø 21 Mai 1866 med Overretssagfører i Kragerø Lars Anthon Nicolai Larsen-Naur, født i Kragerø 8 Marts 1841, S. af Skibsrunder i Kragerø Lars Engelbreth Larsen og Karen Olette Thomesen. 3 Døtre.

Johan Elias S., født i Kragerø 22 Mai 1846. Compagnichirurg ved Armeens Hovedstation (i Christiania), Premierlieutn. i Sanitetscorpset 29 October 1878 med Margrethe Cathrine Stang, født paa Frederikshald 14 Sept. 1858; D. af Grosserer Niels Anker Stang og Cathrina Andrea Faye.

Christian Homann Schweigaard, født i Christiania 14 October 1838. Høiesteretsadvokat, fhv. Statsminister, R. St. O. O. * i Christiania 23 Mai 1867 med Thea Meyer, født i Aker 22 Marts 1846, D. af Grosserer Thorvald Meyer og Annecken Mathea Tofte. 6 Børn.

En dødfødt Søn i Kragerø 1839.

Peder Smith S., født i Kragerø 24 Marts 1841, † 1 December 1867 ved Forlis paa Reisen fra Helsingør til Kragerø. Skibsfører, ugift.

Johanne Marie S., født i Kragerø 2 Oct. 1843. Ansat i Zahlkammeret. Ugift.

Jørgen Fredrik S., født i Kragerø 28 Novbr. 1844. Handelsmand i Christiania. Ugift.

Johanne Christiane S., født i Kragerø 27 April 1846. Telefonistinde i Christiania. Ugift.

Anton Elias S., født i Kragerø 1 Januar 1848. Skibsfører. Ugift.

Caroline S., født i Christiania 1 Oct. 1871.

Thea S., født i Christiania 26 Jan. 1873.

Anton Martin S., født i Bærums Præstegjeld 26 August 1874.

Christine S., født i Bærum 14 Aug. 1876.

Thora S., født i Christiania 28 Novbr. 1877.

Agnes S., født i Christiania 9 Juli 1881.

Matina Debes S., født i Kragerø 12 Juni 1874.

Tellef Dahll S., født i Kragerø 26 Juli 1877. Johanne Marie S., født i Kragerø 8 April 1882. Niels Anker Stang S., født i Christiania 3 Juli 1884. Jørgen Fredrik S., født i Christiania 12 Juli 1887, † der 29 Juli s. A.

døde sammesteds 1 December 1748, var formodentlig ogsaa fra Danmark, hvor Schaarup er et hyppigt forekommende Gaardsnavn. Med Schweigaard fulgte hans Hustru til Kongsberg, men afgik her efter kun omtrent 2 Aars Ophold ved Døden i Aaret 1769 (begr. 22 Novbr. s. A.)¹⁾, uden i sit Egteskab at have havt Børn. De oprettede derfor ogsaa under 3 Novbr. 1768 med hinanden et gjensidigt Testamente, ifølge hvilket den Længstlevende af dem skulde beholde det hele Bo uskiftet mod at udrede 20 Rdl. til den Førstafdødes Arvinger, saafremt Vedkommende paany indlod sig i Egteskab. I modsat Fald skulde Boet ved dennes Død deles mellem begges Arvinger efter Loven. Paa dette Testamente erholdt Schweigaard og Kone 25 Novbr. 1768 kgl. Confirmation²⁾. Her underskriver baade Schweigaard og Hustru sig „Schweiger“, medens Texten samtidig har „Schweigaard“, nærmest en Overgangsform fra det rent danske Sveigaard til det rent tydske Schweiger. Efter Konens Død forblev Schweigaard ikke længe ugift. Thi allerede 30 Mai 1770 ægtede han paa Kongsberg Alhed (eller Adelheid) Kjerbo, Enke efter Msr John Hoff³⁾. Denne hans 2den Hustru var født paa Kongsberg 1738 (døbt 21 Mai s. A.) og var en Datter af Procurator Nils Kjerbo og Margrethe Schouberg⁴⁾, en Datter af Raadmand i Christiania og kst. Sorenskriver paa Eker Christian Schouberg⁵⁾,

---

Klastrup 2den Gang Maren Larsdatter, med hvem han ingen Børn havde. I sit 1ste Egteskab havde han kun de 3 ovenfor i Texten nævnte Børn.

¹⁾ Kongsbergs Ministerialbog.

²⁾ Norske Aabne Breve og Cancelli-Indlæg 25 Novbr. 1768.

³⁾ Kongsbergs Ministerialbog.

⁴⁾ l. c.

⁵⁾ Ekers Ministerialbog. Han var en Søn af Lagmanden i Oslo Lagdømme og Assessor i Overhofretten i Norge Laurits Christenssøn „Wendel“ (det vil sandsynligvis sige Wendelboe, altsaa en Jyde), der, som ovenfor anført, var en af de norske Commissairer, der deltog i Udarbejdelsen af Christian den 5tes norske Lov. Han angives i Aaret 1665 at være 44 A. gl. og var saaledes født c. 1621. Han var i 1652 og 1653 Foged over Brageruæs og Lier og forpagtede førstnævnte Aar under 14 Decbr. af Statholderen i Norge Hr. Gregers Krabbe de tvende Ulvelands Hovedgaarde paa Eker med tilliggende 7 Sagbrug og Kværnehus i Skotselven fra St. Hansdag 1653 til Aarsdagen 1657 at regne mod en aarlig Afgift af 500 Rdl. og 2000 firskaarne Furudeler, paa hvilken Forpagtning han den 23 Febr. 1653 erholdt kgl. Confirmation. (N. Rigs-Reg., X. S. 590). Forpagt-

gjennem hvem Professor Schweigaard nedstammede fra Lagmand Laurits Christenssøn, der var en af dem, der deltog i Udarbeidelsen

ningen fornyedes atter for de følgende 3 Aar til St. Hansdag 1660 ved Kongebrev af 26 Febr. 1656. 25 October 1661 kaldes han „Forvalter over Ulveland og wohnhaftig paa Bragernæs“. Han havde ogsaa, som det sees af et Kongebrev af 28 Marts 1653, forpagtet Strøms Hovedgaard i Skouger ved Drammen. (N. Rigs-Reg., X. S. 609.). Om han er den Laurits Christenssøn der i 1663 var Fuldmægtig hos Byfogden paa Bragernæs Christopher Hanssøn Galskjødt, vides ikke, men den 17 Marts s. A. fik han kgl. Bestalling „at være Raadmand i Christiania udi den Raadmands Sted der i Byen, hvis Plads først ledig vorder saa og som en Fuldmægtig paa samtlige os elskelige Borgermester og Raads Vegne i be^{te} Christiania at have god Tilsyn udi forn^e Bragernæs, Drammen og Strømsø, saavidt Christiania Bys Privilegier sig strækker og Byens Øvrighed vedkommer“. dog var det ham ikke tilladt „der sammesteds noget som Byen vedkommer at foretage, forandre eller slutte, uden Borgermester og Raad i Christiania deres Videnskab, Raadforing og Samtykke“. — Den 27 August 1667 fik han bevilget at maatte nyde samme Anpart af Byens Accise og Indkomst som en Borgermester i Christiania, blev 12 Januar 1670 Vicelagmand i Oslo Lagdømme, og tiltraadte allerede det følgende Aar Embedet som virkelig Lagmand efter afdøde Dr. Peder Hegerfeldt (begr. i Christiania 19 Mai 1671), hvorfor han ogsaa nævnte Aar — 1670 — afstod sit Raadmandsembede til Laurits Jacobssøn, der fik Bestalling som Raadmand i hans Sted 13 Sept. s. A. — I 1672 havde han Buskerud Gaard i Forpagtning af Daniel Knoph og 2 April 1677 blev han tillige Assessor i Overhofretten i Norge samt fik 16 Januar 1678 Rang med Landsdommere i Danmark og hans Hustru i lige Maade Rang og Gang iblandt Kvinderne „efter hendes Mands Condition“. Den 4 Marts 1681 fik han sin Livstid bevilget Altare Catharine og Alm Præbende, der i over sexti Aar i de sidste fire Lagmænds Tid havde ligget til Oslo Lagstol. Den 24 Marts 1683 fik han Bevilling til at være fri for alle kgl. Commissioner og Forretninger uden alene Lagmandsembedet, hvilket han dog ogsaa under samme Dato fik Bevilling til at Vicelagmanden maatte bestyre for ham, for at han igjen kunde bringe sine Forretninger paa Fode, da han snart paa 3 Aars Tid havde opholdt sig i Kjøbenhavn som Medlem af den Commission, der skulde udarbejde en ny Lovbog. Under 17 Marts 1683 fik han tilligemed de øvrige norske Medlemmer Tilladelse til igjen at reise tilbage fra Kjøbenhavn, da den norske Lovs Revision nu var tilende. I 1687 afstod han sit Lagmandsembede til Svigersønnen Hannibal Stockfleth, der paa syv Aar havde bestyret Embedet uden Løn, først under Laurits Christenssøns Ophold i Danmark i 3 Aar og siden ifølge kgl. Befaling, hvilken Afstaaelse confirmeredes af Kongen, der under 16 April s. A. meddelte Stockfleth Bestalling som virkelig Lagmand i Oslo Lagdømme. I 1692 var Laurits Christenssøn i Kjøbenhavn og maa vistnok være død kort efter. Han synes en Tid at have været en formuende Mand, men senere gik det vistnok tilbage med ham, da han i sine senere Aar synes at have været i stor Pengemangel. Gift med Margrethe Pedersdatter Holm, der døde i Kjøbenhavn i 1682, hvorfra Liget blev ført til Bragernæs,

af Christian den Vtes norske Lov. Den 29 Sept. 1759 blev hun paa Kongsberg gift med John Hoff, der da tidligere havde været

hvor det bisattes 3 Marts s. A. Med denne Hustru havde han følgende Børn: 1. Ulrik Fredrik „Vendel“, han kaldes senere Ulrik Fredrik Schouberg, da han i 1692 mødte ved Bythinget paa Bragerne paa Faderens Vegne. 2. Peter Christian „Vendel“ eller „Schouberg“, der længe havde tjent ved Oslo Lagthing — formodentlig altsaa som Lagthingsskriver — og 16 Januar 1697 blev Sorenskriver over Modum og Sigdal efter afdøde Jørgen Hanssøn Nachskov. Under 5 April 1699 søgte han om ogsaa at erholde Ekers Præstegjeld efter den afdøde Sorenskriver der Abraham Isachssøn, som kun havde havt dette ene Præstegjeld, hvilket blev bevilget 18 April 1699. Paa sin Bestalling fik han Confirmation 27 Januar 1700. Under 17 Oct. 1721 fik han sin nedennævnte Broder beskikket til som Fuldmægtig at bestyre Embedet og oprettede den 29 Decbr. 1721 et Testamente, der blev kgl. confirmeret den 24 Januar 1722, hvorved denne indsattes til hans Arving. Han døde i Eker 1722 (begr. 14 Januar s. A.) 51 A. 1 M. gl. Ugift. 3. Christian „Vendel“ eller „Schouberg“, der først havde studeret Theologi, men senere havde lagt sig efter Jurisprudenten og i 4 Aar været Lagthingsskriver ved Christiania Lagstol, da han under 20 Januar 1720 søgte om at blive Borgermester i Christiania efter afd. Borgermester Nils Roll; han paaheraabte sig da sin Tjeneste under Fiendens Invasion i 1716 og fremlagde General Lützows og Vice-Stattholder Krag's Attester om efter bedste Evne at have været behjælpelig med at forsyne Armeen ved Heibæk med Fornødenheder. Han blev 8 April 1720 Raadmand i Christiania, men erholdt igjen Afsked som Saadan allerede 7 April 1721; blev 18 Oct. s. A. beskikket til som Fuldmægtig at bestyre Broderens Embede som Sorenskriver i Eker, Modum og Sigdal, men afgik allerede s. A. ved Døden (begr. 6 Aug. 1722) paa Gaarden Hals i Eker 49 A. 7 M. gl., hvorfor Svigersønnen Nils Kjerbo blev const. i Embedet. Han var gift, men Konens Navn vides ikke. I sit Egteskab havde han følgende Børn: a. Margrethe Alhed S., døbt i Eker D. 19 p. Tri. (∴ 2 October) 1701, begr. der 8 Uger gl. 7 Decbr. s. A. b. Cathrine Margrethe S., døbt i Eker 5 December 1702, † i Lands Præstegjeld 10 Novbr. 1767 65 A. gl.; gift i Land 20 Juni 1737 (trol. 6 Mai s. A.) med Jørgen Olsen Stensrud. c. Laurits S., døbt i Eker 3 Sønd. i Adv. (∴ 16 December) 1703. d. Alhed S., døbt i Eker 1 Sønd. a. Eph. (∴ 11 Januar) 1705. e. Margrethe S., døbt i Eker 3 April 1707, begr. paa Kongsberg 10 Febr. 1742 omtrent 35 A. gl.; gift i Eker 7 Sept. 1726 med Nils Kjerbo. f. Christian Klebo S., døbt i Eker D. Tri. (∴ 3 Juni) 1708. g. Christen S., døbt i Eker 12 Jan. 1710. h. Ulrik Fredrik S., døbt i Eker Maria Bebudelsesdag (∴ 25 Marts) 1711. i. Ingeborg S., døbt i Eker 28 April 1712. k. En dødfodt Datter. begr. i Eker Pintseuffen (∴ 15 Mai) 1717. — 4. Catharina Margrethe „Vendel“ eller Schouberg, der ifølge Faderens Bestemmelse af 26 Januar 1684, thinglæst paa Bragerne Bything 28 Febr. s. A., skulde gaa lige i Arv med Brødrene, da hun i hans Alderdom og Enkestand forestod hans Hus. Hun blev 8 Juni 1687 gift paa Bragerne med Vice-Lagmand i Christiania Lagdømme Hannibal Stockfleth, døbt i Christiania 4 Febr. 1649, † paa Bragerne 25 December

gift 2 Gange og havde mange Børn¹⁾. Ogsaa i sit Egteskab med Alhed Kjerbo havde Hoff mange Børn, af hvilke dog neppe flere end en Datter, Ursula Maria Hoff, døbt paa Kongsberg 11 April 1764²⁾, overlevede Faderen. Hun skal imidlertid være død i ung Alder ved et Fald fra Hesten³⁾. Efter Schweigaards Død forblev hans Enke i mange Aar boende paa Kongsberg i meget smaa Kaar. Hun havde som Pension af Bergkassen aarlig kun 12 Rdl. og ansøgte derfor under 25 Januar 1782 om at maatte blive tillagt et lidet Tillæg af Kongsbergs Kirkekasse, „da min sal. Mand den meste Part af sin Løn som Organist nød af bemeldte Kasse, siden han istedetfor forrige Organist Nicolai Clausen, som blev antaget til Factor, fra Christianssand blev hidkaldet for 15ten Aar siden, hvor han sin tilhørende Gaard og Eiendom med et Par hundrede Rigsdalers Forlis da maatte afhænde.“ Hun var nu efterladt „i yderlige Omstændigheder“ med „4re smaa umyndige Børn“ uden at have det Nødtørfte til Livsophold. Ansøgningen blev den 5 Febr. s. A. sendt Etatsraad Hiort og Biskop Schmidt til Erklæring og da disse Mænd under 22 Marts s. A. bevidnede, at Supplicantindens Forfatning var „meget beklagelig og hendes Vilkaar saa usle, at hun ikke kan forsørge sig selv og sine umyndige Børn, end sige give dem en skikkelig Opdragelse“, blev der ved kgl. Resol. af 29 Mai 1782 tilstaaet hende 20 Rdl. aarlig af Kongsbergs Kirkekasse⁴⁾. I sit Egteskab med Schweigaard havde Alhed Kjerbo 3 Børn, og det 4de Barn der omtales i hendes Ansøgning maa derfor være af hendes Egteskab med Hoff. Da disse Børn samtlige senere forlod Kongsberg og efterhaanden nedsatte sig i Kragerø, flyttede og Enken derhen. Her døde hun i en Alder af „83“ Aar 13 Juni 1813 (begr. 19 Juni s. A.)⁵⁾.

1721 (begr. 2 Januar 1722), Søn af Raadmand i Christiania, tidligere Foged i Land og Valders Jacob Stockfleth og Anna Bentsdatter. Han blev senere Etatsraad, Assistentsraad i Overhofretten og Medlem af Slotsloven. Fra ham nedstammer den yngre Linie af den adelige Familie Stockfleth.

¹⁾ Kongsbergs Ministerialbog.

²⁾ l. c.

³⁾ L. M. B. Aubert. Anton Martin Schweigaards Barndom og Ungdom, S. 218.

⁴⁾ Norske Missiver og Cancelli-Indlæg 29 Mai 1782.

⁵⁾ Kragerø Ministerialbog.